

Exam. Code : 213101

Subject Code : 3927

M.A. Economics Ist Semester

ECONOMICS OF LABOUR

Paper—MAEO-2

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Attempt **FIVE** questions in all. Attempt at least **ONE** question from each Section and each question of all sections carries **20** marks. Fifth question may be attempted from any Section.

SECTION—A

1. Discuss the nature and scope of Economics of Labour.
2. Critically evaluate the Neo-classical theory of labour markets.

SECTION—B

3. Explain the Employment policy adopted in Indian Five Year Plans.
4. Discuss Neo-Classical Theory of wage determination.

SECTION—C

5. Explain the growth and pattern of Trade Unionism in India.
6. Discuss the Dispute Settlement Machinery in India.

SECTION—D

7. Describe the State Policies in regard to Labour Welfare in India.
8. Discuss the effects of Globalisation on Indian Labour Markets.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹਨ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਕਰਮਚਾਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਨਿਓ-ਕਲਾਸੀਕਲ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

3. ਭਾਰਤੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈਆਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪਾਲਸੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
4. ਤਨਖਾਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਨਿਓ-ਕਲਾਸੀਕਲ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ੳ

5. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਿਜ਼ਮ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਬੰਦੋਬਸਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਸ

7. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਲਿਆਣ ਸੰਬੰਧੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
8. ਭਾਰਤੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।